

versitetet den Dag i Dag. Universitetskommissionen, som afgav Betænkning i 1912, udtaler i denne med fuld Ret, at det er overordentlig vigtigt, at alle Fakulteterne udarbejder faste Studieplaner for Arbejdet ved Universitetet. Nu er jeg ikke sikker paa, at alle Fakulteterne har udarbejdet saadanne Studieplaner, men jeg ved derimod sikkert fra mit Arbejde med og Omgang med unge Studenter gennem mange Aar, at selv om saadanne Studieplaner er lagte ved Fakulteterne, er det ikke derfor alle Studenterne muligt at gennemføre deres Arbejde efter disse Planer, fordi Forelæsningerne ved Universitetet ikke altid følger Planerne. Det er for det første en ren Tilfældighed, om en Student kommer ind ved Begyndelsen af Studieplanen, om jeg saa maa sige. Men hvis nu en Student kommer ind et Sted i Forelæsningsrækken, hvor Studieplanen virkelig begynder, er det ikke sikkert, at han derfor kan være vis paa for Fremtiden at faa sit Arbejde udført planmæssigt. Det hænder f. Eks., hvad jeg har set, at 2 Forelæsninger, der skal høres af ganske de samme Studenter, anbringes paa samme Dag i Ugen og paa samme Klokkeslæt af Dagen. Det er heller ikke udelukket, at en Forelæsningsrække udebliver helt eller afbrydes, f. Eks. fordi Professoren skal paa Rejse, ud at gøre Studier, ud at holde Foredrag og saadant noget, og saa maa Studenterne selv klare sig, saa længe det staar paa.

Jeg tror, det hænger noget sammen med den gammeldags Styrelsesform, som Universitetet stadig har. Universitetets Rektor er sikkert i allerhøjeste Grad magnificus, og jeg har absolut den dybeste Respekt for Rektor magnificus, men jeg tror ikke, han er slet saa nyttig som Direktøren for Polyteknisk Lærestalt, bl. a. fordi han skifter hvert Aar og ikke som Direktøren er der til Stadighed og gør et fast Arbejde for Ungdommen.

Men desuden — og jeg tror nok, jeg her kommer til at krænke noget, der er en Helligdom for Universitetslærerne — hænger dette sammen med det, man kalder Universitetets Studiefrihed. Denne Studiefrihed forstaar jeg saa godt er ypperlig for Universitetslærerne, og den er sikkert ogsaa god for nogle Studenter, mest for de Studenter, der i Fremtiden bliver Videnskabsmænd; men for Flertallet af Studenterne er den ikke god. Den unge studerendes Tid er nu om Stunder kostbar i begge Betydninger af dette Ord, og det

tager Studiefriheden ikke Hensyn til; der spildes ved Universitetet ganske overordentlig meget af de unge Studenters Tid. Desuden tror jeg nok, at Ordet Studiefrihed i ikke ringe Grad bruges som et Dække over Planløshed. Nu vil jeg nødig have, at nogen af det, jeg her siger, skulde faa den Tro, at jeg underkender Betydningen af det videnskabelige Arbejde ved vort Universitet, som jo netop delvis er afhængigt af, at Studiefriheden opretholdes. Det er saa langt fra Tilfældet, at jeg tværtimod sætter det ganske overordentlig højt og ønsker det de bedst mulige Kaar. Jeg har f. Eks. i Finanslovsforslaget med den største Glæde set Forslag til en Bevilling til Oprettelse af et Institut for teoretisk Fysik, noget, som vi sikkert her i Landet vil faa ganske overordentlig stor Gavn og Ære af, da det skal ledes af vor udmærkede unge Fysiker, Professor Niels Bohr. Men jeg synes, Universitetet maa kunne løse paa mere tilfredsstillende Maade, end det faktisk nu sker, sin dobbelte Op-gave, dels at være et rent videnskabeligt Institut og dels at være en Uddannelsesanstalt ikke alene for de faa, der bliver Videnskabsmænd, men ogsaa for de mange unge, der uddanner sig til fremtidig Embedsgerning eller noget dermed ligestillet. Det er højst rimeligt, at der til en saadan mere metodisk Gennemførelse af Undervisningen ved Universitetet vil kræves flere Lærere, end der er nu. Men jeg synes, at saa skulde Universitetet have flere Lærere hellere i Dag end i Morgen. De ynkelige smaa Lønninger, vi byder vore mest fremragende Videnskabsmænd, betyder jo, at en saadan Foranstaltning slet ikke vilde være kostbar, og jeg har mine gode Grunde til at tro, at Universitetet selv vilde være meget glad ved en saadan Foranstaltning.

Jeg har endnu en Sag vedrørende Universitetet, som jeg gerne vilde pege paa. Ved mange af Udlandets Universiteter er det saaledes, at der forlængst er indført Undervisning i forskellige af Forsikringsvidenskabens Grene, og denne Undervisning afsluttes ved forskellige Universiteter, f. Eks. ved Universitetet i Leipzig, med en Eksamen. Herhjemme lykkedes det os for et Par Aar siden efter mange og lange Aars Anstrengelser at faa oprettet et Do-centur i Forsikringsmatematik; men denne ene Svale gør jo ingen Sommer. Man maa videre frem ad denne Vej. Forsikringsvæsenet har overalt i Verden og ogsaa herhjemme naaet en saadan Udvikling